

EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI a VIII-a
Anul școlar 2021 – 2022

Limba și literatura română
pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară
Testul 1

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Se acordă zece puncta din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de două ore.**

Probă scrisă la limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară

SUBIECTUL I**70 de puncte****Citește cu atenție textele de mai jos.****Textul 1**

Râul Olt este unul dintre cele mai mari și mai importante râuri din țară. Are o lungime de aproape 615 kilometri, pe cursul său au fost amenajate peste 20 de lacuri de acumulare și colectează aproximativ 80 de afluenți, fapt care îi asigură o suprafață a bazinului de 24.050 kmp. Despre râul Olt s-au țesut numeroase povești și legende, dar ceea ce este cert este că numele său provine din limba latină.

Oltul este unul dintre cei mai importanți afluenți ai Dunării. Potrivit istoricilor, numele râului Olt provine din latinescul „Alutus” sau „Aluta”. Mai exact, în perioada dacică, râul era cunoscut sub denumirea daco-getica de “Alutus”, pentru ca, ulterior, sub ocupația romană, numele să i se adapteze în “Aluta”.

“De-a lungul văii Oltului, romanii au construit o linie de fortificații importante pentru acea vreme numită „Linia Oltului” sau „Limes Alutanus”, ce cuprindea castrele: Romula, Acidava, Buridava, Castra Traiana, Alutela (Arutela). Râul Olt era granița, de fapt, dintre regiunile Oltenia și Muntenia, cea din urmă cuprinzând, inițial, județul Olt în componență, alături de Argeș, Teleorman, Dâmbovița, Giurgiu, Ilfov, Prahova, Buzău, Brăila, Ialomița, Călărași. Trebuie spus că, inițial, regiunea istorică Oltenia cuprindea numai județele din stânga râului Olt: Dolj, Vâlcea, Mehedinți și Gorj. Județul Olt a fost alăturat numelui regiunii mult mai târziu, lucru puțin știut, din păcate, în ziua de astăzi, iar râul Olt a fost un fel de emblemă a întregii regiuni Oltenia datorită toponimiei”, a declarat Aurelia Grosu, cercetător științific în cadrul Muzeului Județean Olt. Râul Olt izvorăște din munții Hășmașu Mare, de pe versantul de S-SE din Carpații Orientali, la 1.280 metri altitudine. După ce străbate un sector montan de 20 de kilometri, cu o pantă medie de 25 %, acesta mai parcurge încă 595 km. până la vărsarea în Dunare, pe teritoriul localității Izlaz din județul Teleorman. Oltul străbate nu mai puțin șapte județe - Harghita, Covasna, Brașov, Sibiu, Vâlcea, Olt și Teleorman, mai multe depresiuni - Ciuc, Brașov, Făgăraș, Loviște, defile - Tușnad, Racoș, Turnu Roșu, Cozia, Călimănești, și trecători - Tușnad, Turnu Roșu, Cozia. Are o lungime totală de aproape 615 kilometri și pe cursul său au fost amenajate 22 de lacuri de acumulare. Principalele orașe prin care trece Oltul sunt: Miercurea Ciuc, Sfântu Gheorghe, Făgăraș, Râmnicu Vâlcea și Slatina.

[Legenda râului Olt – între mit, istorie și realitate | adevarul.ro](http://adevarul.ro)

Textul 2

Profesorul de limba română ne-a împărțit pe toți elevii clasei a VI-a în două părți egale, numerotându-ne pe fiecare “cu soț” și “fără soț”, după cum suntem așezați în bănci, patru câte patru. Excepție fac numai cei din ultima bancă, în care nu sunt decât trei elevi.

În banca noastră, Mihăiță, primul, și eu, al treilea, suntem “fără soț”; iar Cotan, al doilea, și Chiostec, al patrulea, sunt “cu soț”.

Elevii din categoria “cu soț” trebuie să analizeze poezia Răsăritul lunii la Tismana, iar cei din categoria “fără soț” — poezia Umbra lui Mircea la Cozia.

Respis adânc, ca și cum cineva mi-ar fi întins un pahar cu apă rece tocmai în clipa când credeam c-am să crăp de sete.

Umbra lui Mircea la Cozia o cunoșteam tot așa de bine ca și autorul ei, Grigore Alexandrescu. O cunoșteam din istoria și de la fața locului, de pe zidul mănăstirii în care voievodul și astăzi încă trăiește îngropat în compania celor morți și în amintirea celor vii.

Poezia lui Grigore Alexandrescu mă interesa cu atât mai mult cu cât simțeam că eu însumi aș fi avut ceva de spus despre mănăstirea aceasta, în vecinătatea căreia petrecusem clipe multe și intense de evlavie națională și copilarie scolastică¹. Vroiam, cu alte cuvinte, să însuflețesc mediocritatea inspirației mele cu pontificalul² vers al lui Grigore Alexandrescu, pe faima căruia Mănăstirea Cozia își legitimează existența în literatura română, așa după cum grație ziditorului ei se găsește și azi pe malul drept al Oltului, la o distanță aproape egală, între Călimănești și Brezoi.

Îmi părea chiar că de când am învățat să țin tocul în mână, niciodată n-am scris cu mai multă ușurință ca în clipa aceea și niciodată n-am avut mai multă încredere în ceea ce trebuie să-mi iasă din peniță și din creier:

*Mircea-Vodă a zidit-o ca să-i fie
Adăpost în vremuri grele
Și locaș de veșnicie!...*

Iar Grigore Alexandrescu a cântat-o... Și mă opresc brusc.

A cântat-o... A cântat-o... Știam eu cum a cântat-o... Dar de când și de unde a cântat-o așa cum a cântat-o?

Nedumerirea mea crește pe măsură ce încep să-mi dau seama, cu o vădită jenă sentimentală, că faimoasa poezie a lui Grigore Alexandrescu nu este decât o foarte reușită mistificare literară — un fel de uriaș cu picioarele de lut.

Ca după o lungă noapte polară, iată, în sfârșit, că începe să se crape de ziuă și în capul meu... Pentru prima dată îmi dau seama că ce învățasem eu papagalicește nu era deloc Mănăstirea Cozia, ci o mănăstire oarecare creată de fantezia poetului, pentru care cuvintele: Oltul, Cozia și Mircea nu erau decât simple sonorități geografice și istorice.

Cu cât compar mai mult mănăstirea pe care o cunoșteam cu poezia pe care o știam pe de rost, deosebirea dintre una și alta devine tot mai flagrantă. De data asta, sunt convins definitiv. Grigore Alexandrescu iubise natura mai mult de acasă, de la el din birou. Mănăstirea Cozia îl inspirase la București, nu pe malul Oltului...

Dovada era clară ca lumina zilei: primul vers chiar, “Ale turnurilor umbre peste unde stau culcate” era fals. De ce? Fiindcă: 1. Mănăstirea are și a avut totdeauna “turle”, nu “turnuri” și 2. Fiindcă la nici o oră din zi cu soare sau din noapte cu lună plină, umbrele acestor turle nu ajung nici măcar până la marginea Oltului, dar să se mai culce și pe undele lui.

Adevărul este cu totul altul.

Dimineața, când soarele răsare pe malul argeșean al Oltului, umbrele turlelor pornesc din șosea și, treptat-treptat, se rotesc după mersul soarelui, plimbându-se prin ceardacul chiliilor dinspre munți, până ce spre seară se strâng în poenița din dosul mănăstirii și, în fața arhondaricului, intră în pământ o dată cu soarele ce apune peste dealul vâlcean. Oltul, însă, n-a sărutat niciodată umbra adevăratelor turle sub care doarme voievodul Mircea.

Eram așa de sigur c-am să fac cel mai bun concurs din clasă, că nu mai am răbdare s-aștept. Mă ridic dar, după cum este obiceiul în școală, cu degetul arătător de la mâna dreaptă în sus și cer cuvântul. Profesorul, care de pe catedră observase dinainte enervarea mea, mă întreabă, mișcând nedumerit din cap, ce vreau. În jurul meu, câțiva elevi s-au oprit din scris și, curioși, mă fură cu coada ochiului. Eu nu mai aștept să fiu întrebat a doua oară ce vreau.

— Poezia Umbra lui Mircea la Cozia nu este adevărată, domnule profesor...

Profesorul cascadează gura și se trage repede cu scaunul înapoi. Parcă i-aș fi aruncat pe catedră un pietroi. Ofensiva neașteptată a unui simplu elev din clasa VI-a contra unui poet clasic român îl angaja în luptă pe el, cel dintâi.

Corigent la limba română de Ion Minulescu

¹scolastică – rupt de realitate, de viață practică, formal

²pontificatul – apostolic, papal

1. Transcrie, din articolul de dicționar, sensul pe care îl are, în textul 2, cuvântul subliniat.

2 puncte

Evlavie s.f. 1 Sentiment religios manifestat printr-o scrupuloasă îndeplinire a practicilor bisericești Si: *cucernicie, devoțiune, pietate, religiozitate, smerenie*. 2 Atașament sincer și puternic pentru biserică și practicile sale, pentru reprezentanții săi Si: *cucernicie, devoțiune, pietate, religiozitate, smerenie*. 3-4 (Îljv) Cu ~ Evlavios. 5 (Pex) Comportare respectuoasă. 6 Devotament (puternic) față de o persoană sau pentru un lucru, pentru o idee etc. Si: *adorafie, venerafie*.

2. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Inițial, regiunea istorică Oltenia cuprindea județele:

- a) din dreapta râului Olt.
- b) din dreapta râului Jiu.
- c) din stânga râului Jiu.
- d) din stânga râului Olt.

Răspunsul corect

2 puncte

3. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2.

Locul naratorului în bancă este:

- a) al doilea.
- b) al patrulea.
- c) al treilea.
- d) primul.

Răspunsul corect

2 puncte

4. Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1.

Auzind ce poezie are de analizat, naratorul trăiește un sentiment de:

- a) încredere.
- b) nostalgie.
- c) sete.
- d) teamă.

Răspunsul corect

2 puncte

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, dacă este „adevărat” sau „fals”, valorificând informațiile din fiecare text. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Pe cursul Oltului au fost amenajate 20 de lacuri de acumulare.		
Râul Olt izvorăște din munții Făgăraș.		
În perioada dacică, râul Olt era cunoscut sub denumirea de “Aluta”.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Elevii din categoria "fără soț" trebuie să analizeze poezia <i>Răsăritul lunii la Tismana</i> .		
Oltul, Cozia și Mircea erau doar simple sonorități geografice și istorice.		
Expresia „un uriaș cu picioare de lut” sugerează frumusețea poeziei lui Grigore Alexandrescu		

6. Explică, în 1-3 enunțuri, de ce naratorul consideră că poezia lui Grigore Alexandrescu nu este adevărată, valorificând textul 2. **6 puncte**

7. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, o trăsătură a textului narativ subiectiv, valorificând textul 2. **6 puncte**

8. Precizează o asemănare și o deosebire la nivelul conținutului între cele 2 texte.

6 puncte

9. Crezi că vizitarea unor locuri despre care s-au scris poezii te poate ajuta să le înțelegi mai bine? Motivează-ți răspunsul, în minimum 30 de cuvinte, valorificând textul 2.

6 puncte

B.

1. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria în care toate cuvintele sunt derivate este:

- a) „copilărie”, „simple”.
- b) „latinesc”, „construit”.
- c) „nedumerire”, „încredere”.
- d) „pietroi”, „construit”.

Răspunsul corect

3 puncte

2. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Umbrele turelor.....către șosea

- a) va porni
- b) vor porni
- c) vom porni
- d) veți porni

Răspunsul corect

3 puncte

3. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Grigore Alexandrescunatura mai mult de acasă

- a) iubise
- b) iubești
- b) să iubească
- d) se iubise

Răspunsul corect

3 puncte

4. Scrie, în casetă, litera corespunzătoare răspunsului corect.

Aș fi avut ceva de spus despre mănăstirea.....

- a) aceștia.
- b) acesta.
- c) acesteia.
- d) aceasta.

Răspunsul corect

3 puncte

5. Extrage din fragmentul următor un substantiv în cazul acuzativ și un verb la un mod nepersonal: „Profesorul, care de pe catedră observase dinainte enervarea mea, mă întreabă, mișcând nedumerit din cap, ce vreau.”

4 puncte

substantiv în cazul acuzativ

verb la un mod nepersonal

6. Rescrie secvența „Dovada era clară ca lumina zilei”, modificând numărul substantivului subliniat.

4 puncte

7. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț, dacă informațiile cu privire la următoarea secvență sunt „adevărate” sau „false”: „ Dimineața, când soarele răsare pe malul argeșean al Oltului, umbrele turelor pornesc din șosea și, treptat-treptat, se rotesc după mersul soarelui, plimbându-se prin ceardacul chiliilor dinspre munți, până ce spre seară se strâng în poenița din dosul mănăstirii”

4 puncte

Enunțul	Adevărat	Fals
Verbul <i>plimbându-se</i> are funcția sintactică de predicat.		
Cuvântul <i>dimineața</i> este, ca parte de vorbire, un substantiv.		
Ultimul verb din text este la timpul prezent.		
Substantivul propriu din text este în cazul genitiv.		

8. Redactează un dialog, alcătuit din trei – patru replici, adecvat contextului „Profesorul cascade gura și se trage repede cu scaunul înapoi. Parcă i-aș fi aruncat pe catedră un pietroi.” În redactarea răspunsului tău, vei utiliza un substantiv în cazul vocativ și un adjectiv propriu-zis, pe care le vei sublinia.

8 puncte

SUBIECTUL AL II-LEA

20 de puncte

1. Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o valoare umană identificată în textul 2, pe baza unui exemplu din textul dat și a unui exemplu din cultura maghiară sau din cultura altor popoare. În redactarea răspunsului, vei valorifica experiența culturală (de exemplu: literatură, pictură și alte arte, obiceiuri/tradiții, personalități) sau experiența personală într-un context cultural.

6 puncte

Notă! Pentru operele reprezentative din cultura maghiară sau din cultura altor popoare vei scrie titlul în limba română.

2. Redactează, în 70 – 130 de cuvinte, rezumatul textului 2

14 puncte

În alcătuirea rezumatului trebuie:

- să formulezi ideile din text, dovedind înțelegerea acestuia;
- să prezinți evenimentele în succesiune logică;
- să respecți regulile unui rezumat.

Pentru conținutul compunerii vei primi 10 puncte, iar pentru redactarea acesteia, 4 puncte.

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă vei dezvolta subiectul propus și vei respecta numărul minim de cuvinte indicat.

A large rectangular area with a dashed border and horizontal lines, intended for writing. It contains 20 horizontal lines for text entry.